

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին «Էֆես» ԱՓԲԸ անվանմամբ և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 2003թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը վերանվանվել է «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահաման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունը իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և 6 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում և ՀՀ մարզերում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հանրապետության 51, 53, տարածք 47, 48, 50:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումները: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և

Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների
Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և
հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին
համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության
հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՄ-ին
համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա
վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու
պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները
հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ, հողի և
շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն
է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է
հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս
արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած
իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:
Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ,
եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և
փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2017թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող
ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ,
մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած
ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2017թ-ին՝
դրանք, որևէ էական ազդեցություն չունեն Ընկերության տարեկան ֆինանսական
հաշվետվությունների վրա:

- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՄ 7 փոփոխություններ)*
- *Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում չհրացված կորուստների համար (ՀՀՄՄ
12 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով (ՖՀՄՄ
12 փոփոխություններ)*

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են
տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և
մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի
ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություն

ՖՀՄՄ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխությունները լույս են տեսել 2016թ. սեպտեմբերին, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Փոփոխությունները ներկայացնում են ՖՀՄՄ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») ուժի մեջ մտնելու տարբեր ամսաթվերի և ապահովագրության պայմանագրերի նոր ստանդարտի հետ կապված խնդիրների լուծման երկու մոտեցում՝ վերակիրառման և հետաձգման: Վերակիրառման մոտեցումը հնարավորություն է ընձեռում ապահովագրության պայմանագրերի բոլոր թողարկողներին ճշգրտել տարբերակված ֆինանսական ակտիվների շահույթ կամ վնասը՝ հեռացնելով հաշվապահական ցանկացած լրացուցիչ փոփոխականություն, որը կարող է առաջանալ մինչև նոր ապահովագրության պայմանագրերի ստանդարտի թողարկումը ՖՀՄՄ 9-ը կիրառելուց: Հետաձգման մոտեցումը այն ընկերությունների համար, որոնց գործունեությունը հիմնականում կապված է ապահովագրության հետ, ապահովում է ՖՀՄՄ 9-ի ժամանակավոր՝ մինչև 2021 թ. հունվարի 1-ը, ազատում: Ընկերությունն ակնկալում է հետաձգել ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումը մինչև 2021 թվականի հունվարի 1-ը:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՄԽ) թողարկել է ՖՀՄՄ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՄ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՄ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՄԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՄ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը կկիրառի ստանդարտը 2021թ. հունվարի 1-ից՝ համաձայն վերը նշված ՖՀՄՄ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխության:

ՖՀՄՄ 17, Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՄ 17-ը («Ապահովագրության պայմանագրեր») լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2021թ. հունվարի 1-ին (հետադարձ կիրառում): ՖՀՄՄ-ի 17-ը տրամադրում է համապարփակ ուղեցույց ապահովագրության և ներդրումային պայմանագրերի հաշվառման վերաբերյալ՝ հայեցողական մասնակցության հատկանիշներով: Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի համար ՖՀՄՄ 17-ը ներկայացնում է կորուստների պահուստների պարտադիր գեղչում, ինչպես նաև ռիսկի ճշգրտում ոչ ֆինանսական ռիսկի համար, որը պահանջում է հավաստիության մակարդակի համարժեքի բացահայտում: Բացի այդ, ՖՀՄՄ 17-ը կփոխի ապահովագրության պայմանագրի եկամտի ներկայացումը, քանի որ համախառն ապահովագրավճարները այլևս չեն ներկայացվի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Երկարաժամկետ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով ակնկալվում է, որ ՖՀՄՄ 17-ը զգալի ազդեցություն կունենա ակտուարական մոդելավորման վրա, քանի որ կպահանջվեն դրամական հոսքերի մանրամասն կանխատեսումներ և բոլոր ենթադրությունների պարբերական թարմացումներ՝ հանգեցնելով կամ շահույթ և վնասի փոփոխականության կամ՝ «պայմանագրային ծառայության

մատուցման սահմանաչափի» վրա ազդեցության, ինչպես նաև ապահովագրության պարտավորության առանձին բաղադրիչի վրա, որը գործող պայմանագրերից չվաստակված շահույթն է: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների տարբեր չափման մոտեցումներ՝ արտացոլելով ներդրումային կամ ապահովագրական կազմակերպության կատարողականում (մասնակից չհանդիսացող, անուղղակի մասնակցություն, ուղղակի մասնակցություն) ապահովագրի մասնակցության տարբեր աստիճան:

Ընկերությունը ներկայում գնահատում է ինչպես ՖՀՄՍ 17-ի, այնպես էլ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթվի դրությամբ նպատակահարմար չէ գնահատել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա հնարավոր ազդեցությունը, քանի դեռ ստանդարտները չեն ընդունվել:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կատուցման պայմանագրեր», և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասներին չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Ընկերության ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16, Վարձակալություն

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՀՄՍ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջներ, այդ թվում՝ այնպիսի առանձնահատկություններ, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;
- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,
- փոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՍ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է բացահայտման նոր պահանջներ:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՀՄՍ 15-ը «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ», նույնպես

կիրառվի: Ընկերության ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՍ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այլ ստանդարտներ

Հետևյալ փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- 2014-2016թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-ՖՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 28 փոփոխություններ (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 22 «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ» (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 23 «Անորոշություն շահութահարկի մոտեցումների շուրջ» (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և մայլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաձ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակաձ վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովագրողներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակաձ ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Զվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, պարտքային արժեթղթերի և այլ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումներից զուտ օգուտ կամ վնաս

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնասը, որը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառում է ֆինանսական ակտիվներից և ներդրումային գույքից օգուտը կամ վնասը: Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Ֆինանսական ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով

արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	<u>2017թ. դեկտեմբերի 31</u>	<u>2016թ. դեկտեմբերի 31</u>
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	484.10	483.94
<< դրամ/1 Եվրո	580.10	512.20

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման

տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են կանխիկ դրամը և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ցպահանջ կամ 90 օրից պակաս պահանջները:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների

զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ և հողի, որը ներկայացված է իրական արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի

անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:
 Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի
 ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	50	2
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:
 Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վստահագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնականությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, ներառվում են այդ ակտիվի արժեքում, համաձայն ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» պահանջների:

4.16 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու

այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՀՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 33):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 31 ծանոթագրությունը:

Ընկերության դեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող	Շենքեր	Համակարգ- չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	9,200	1,078,700	296,137	109,574	164,337	11,066	1,669,014
Վերագնահատում	(2,200)	19,574	-	-	-	-	17,374
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	(21,574)	-	-	-	-	(21,574)
Ավելացում	-	-	13,741	510	17,918	1,535	33,704
Օտարում	-	-	(1,482)	(1,073)	(465)	(1,813)	(4,833)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,000	1,076,700	308,396	109,011	181,790	10,788	1,693,685
Վերագնահատում	(900)	17,934	-	-	-	-	17,034
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	(21,534)	-	-	-	-	(21,534)
Ավելացում	-	-	34,083	55,089	7,441	-	96,613
Օտարում	-	-	(12,429)	(27,313)	(8,110)	(2,778)	(50,630)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,100	1,073,100	330,050	136,787	181,121	8,010	1,735,168
Կուտակված մաշվածություն							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	185,409	74,669	111,362	2,927	374,367
Հատկացումներ	-	21,574	48,565	15,333	22,921	815	109,208
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	(21,574)	-	-	-	-	(21,574)
Օտարում	-	-	(1,416)	(358)	(403)	(343)	(2,520)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	232,558	89,644	133,880	3,399	459,481
Հատկացումներ	-	21,534	46,047	13,949	21,351	842	103,723
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	(21,534)	-	-	-	-	(21,534)
Օտարում	-	-	(12,094)	(23,671)	(7,795)	(1,456)	(45,016)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	266,511	79,922	147,436	2,785	496,654
Հաշվեկշիռային արժեք							
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,000	1,076,700	75,838	19,367	47,910	7,389	1,234,204
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,100	1,073,100	63,539	56,865	33,685	5,225	1,238,514

Ակտիվների վերագնահատում

Ընկերության հողի և շենքերի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին լիցենզավորված անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Արդյունքում գրանցվել է հողի արժեքի նվազում 900 հազար դրամ գումարի չափով, ինչպես նաև անշարժ գույքի միավորների արժեքի զուտ աճ, ընդամենը 17,934 հազար դրամ գումարի չափով:

Իրական արժեքով շենքերի և հողի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի և հողի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 953,839 հազար դրամ (2016թ.՝ 975,369 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 90,464 հազար դրամ (2016թ.՝ 93,534 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված գույք (2016թ. նույնպես):

7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	47,813	84,848	2,774	135,435
Ավելացում	2,535	-	-	2,535
Օտարում	(2,402)	-	(755)	(3,157)
Վերադասակարգում	(26,048)	26,048	-	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,898	110,896	2,019	134,813
Ավելացում	2,036	8,268	-	10,304
Օտարում	(2,160)	-	-	(2,160)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,774	119,164	2,019	142,957
Կուտակված ամորտիզացիա				
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29,057	27,805	1,248	58,110
Մասհանումներ	2,261	14,654	230	17,145
Օտարում	(2,402)	-	(755)	(3,157)
Վերադասակարգում	(7,814)	7,814	-	-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,102	50,273	723	72,098
Մասհանումներ	2,243	15,409	202	17,854
Օտարում	(2,160)	-	-	(2,160)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,185	65,682	925	87,792

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մնացորդային արժեք				
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	796	60,623	1,296	62,715
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	589	53,482	1,094	55,165

2017թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

8 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Կանխվճարներ և այլ դեբիտորներ	114,619	280,514
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	-	(101)
	114,619	280,413
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	333	3,794
Ձևաթղթեր	-	152
Այլ	1,378	1,461
Ընդամենը այլ ակտիվներ	116,330	285,820

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	639
Տարվա հակադարձում	(640)
Դուրսգրում	(568)
Վերադարձ	670
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	101
Տարվա հակադարձում	(171)
Դուրսգրում	(37)
Վերադարձ	107
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

9 Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	579,724
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 25)	1,068,667 (1,205,286)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	443,105
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 25)	1,184,155 (1,191,112)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	436,148

10 Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ	1,680,544	1,185,705
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	120,189	35,920
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	430,786	287,631
Սուբրոգացիա	85,744	84,554
Արժեզրկումից պահուստ	(203,046)	(194,560)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,114,218	1,399,250

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>Ընդամենը</u>
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	209,416
Տարվա ծախս	110,580
Դուրս գրում	(146,710)
Վերադարձ	21,274
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	194,560
Տարվա ծախս	69,522
Դուրս գրում	(98,015)
Վերադարձ	36,979
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>203,046</u>

11 Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Փոխառություններ իրավաբանական անձանց	1,350	22,101
Ընդամենը այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ	<u>1,350</u>	<u>22,101</u>

Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների արժեզրկումից պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>Ընդամենը</u>
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	500
Դուրս գրում	(500)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա հակադարձում	(500)
Վերադարձ	500
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>-</u>

12 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ավանդներ	2,114,492	1,764,931
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,114,492	1,764,931

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ կամ կարճաժամկետ են, բայց պարբերաբար մարման ժամկետները վերանայվում են և երկարաձգվում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 1,393,221 հազար դրամ գումարով (64%) կենտրոնացված են 3 բանկերում (2016թ.՝ 1,332,257 հազար դրամ (75%) կենտրոնացված 3 բանկերում):

13 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Զգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	2,613,052	3,113,009
Փայամասնակցություն ՀՀ Կազմակերպություններում	50,000	-
Ընդամենը ներդրումներ	2,663,052	3,113,009

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	7.03-12.24	2020-2047	8.19-12.58	2018-2036

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 852,793 հազար դրամ իրական արժեքով (2016թ.՝ 1,545,353 հազար դրամ) գրավադրված են հետգնման պայմանագրերով բանկերում, որոնց վերավաճառքի կամ գրավադրման իրավունքը երրորդ կողմին չի փոխանցվել: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 18):

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,287	1,216
Բանկային հաշիվներ	63,283	102,034
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	64,570	103,250

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 46,114 հազար դրամ գումարով (73%) հաշիվները կենտրոնացված են 3 բանկերում (2016թ. 78,031 հազար դրամ (76%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

15 Բաժնետիրական կապիտալ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում 2,536,260 հազար դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
Լևոն Ալթունյան	634,065	25	634,065	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75	1,902,195	75
	2,536,260	100	2,536,260	100

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2017թ. ապրիլ ամսում բաժնետերերի ժողովի ընթացքում, Ընկերությունը հաստատել է շահաբաժնի չափը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 750,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով 4,124 սովորական բաժնետոմսերի վերաբերյալ (182 հազար դրամ յուրաքանչյուր բաժնետոմսի համար):

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով: 2017թ. գլխավոր պահուստը ավելացվել է 46,973 հազար դրամով (2016թ.՝ 24,253 հազար դրամ) ընկերության կուտակված շահույթի հաշվին:

16 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2017			2016		
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Չվաստակաձ ապահովագրական վճարներ	4,169,634	(1,570,330)	2,599,304	4,002,132	(1,577,914)	2,424,218
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	285,424	(44,512)	240,912	210,724	(28,217)	182,507
Ներկայացված պահանջներ	959,228	(566,038)	393,190	625,114	(279,081)	346,033
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>5,414,286</u>	<u>(2,180,880)</u>	<u>3,233,406</u>	<u>4,837,970</u>	<u>(1,885,212)</u>	<u>2,952,758</u>

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստակաձ ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,437,492	(1,065,660)	2,371,832
Տարվա ապահովագրավճարներ	8,647,769	(2,414,184)	6,233,585
Տարվա վաստակաձ ապահովագրավճարներ	(8,083,129)	1,901,930	(6,181,199)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>4,002,132</u>	<u>(1,577,914)</u>	<u>2,424,218</u>
Տարվա ապահովագրավճարներ	9,261,066	(2,271,542)	6,989,524
Տարվա վաստակաձ ապահովագրավճարներ	(9,093,564)	2,279,125	(6,814,439)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>4,169,634</u>	<u>(1,570,331)</u>	<u>2,599,303</u>

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորու- թյուններ	Վերաապահովա- գրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորու- թյու- ններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	262,002	(57,602)	204,400
Ներկայացված պահանջներ	488,954	(195,232)	293,722
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	750,956	(252,834)	498,122
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	3,494,781	(246,602)	3,248,179
Վճարված հատուցումներ	(3,409,899)	192,138	(3,217,761)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	835,838	(307,298)	528,540
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	210,724	(28,217)	182,507
Ներկայացված պահանջներ	625,114	(279,081)	346,033
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	835,838	(307,298)	528,540
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	4,788,929	(533,948)	4,254,981
Վճարված հատուցումներ	(4,380,115)	230,696	(4,149,419)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,244,652	(610,550)	634,102
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	285,424	(44,512)	240,912
Ներկայացված պահանջներ	959,228	(566,038)	393,190
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,244,652	(610,550)	634,102

17 Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2017	2016
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ	17,779	10,807
Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	1,061,000	661,274
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	117,883	91,245
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,196,662	763,326

18 Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2017	2016	2017	2016
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (ծանթ. 13)	852,793	1,545,353	800,824	1,432,615
	<u>852,793</u>	<u>1,545,353</u>	<u>800,824</u>	<u>1,432,615</u>

Ընկերության ֆինանսական գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի շարժը հետևյալն է՝

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,432,615	1,432,615
Դրամային հոսքերից	(720,614)	(720,614)
Վճարումներ	(37,442,126)	(37,442,126)
Ստացված գումար	36,721,512	36,721,512
Ոչ դրամային հոսքերից	88,823	88,823
Տոկոսների հաշվեգրում	88,823	88,823
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>800,824</u>	<u>800,824</u>

19 Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	117,634
Հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներ	235,321
Եկամուտի ճանաչում (Ծանոթ. 22)	(216,631)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	136,324
Հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներ	255,400
Եկամուտի ճանաչում (Ծանոթ. 22)	(234,732)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>156,992</u>

20 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2017	2016
<i>Այլ պարտավորություններ (ֆինանսական)</i>		
Վճարվելիք գումարներ	36,507	27,659
Ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	35,197	14,569
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	133,154	130,134
Այլ վճարվելիք գումարներ	31,470	15,868
	236,328	188,230
<i>Այլ պարտավորություններ (ոչ ֆինանսական)</i>		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	42,164	59,490
	42,164	59,490
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	278,492	247,720

21 Ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

2017

	Համախառն ապահովագրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովագրավճարների զծով հասույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի զծով	Համախառն ապահովագրավճարների զծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	Վերաապահովագրողների մասը չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վաստակած ապահովագրավճարներ	Ապահովագրավճարների զծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	348,012	(49,911)	298,101	(864)	297,237	(192,589)	41,219	(151,370)	145,867
Առողջության ապահովագրություն	2,233,257	(99,465)	2,133,792	(1,921)	2,131,871	(210,675)	46,367	(164,308)	1,967,563
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	533,128	(64,028)	469,100	3,587	472,687	(126,660)	29,763	(96,897)	375,790
Օդանավերի ապահովագրություն	36,174	23,480	59,654	515	60,169	(14,558)	(25,266)	(39,824)	20,345
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	213,677	(64,015)	149,662	(50)	149,612	(188,104)	63,692	(124,412)	25,200
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,433,159	247,377	1,680,536	(3,055)	1,677,481	(1,218,865)	(182,109)	(1,400,974)	276,507
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	20,259	1,846	22,105	-	22,105	(5,596)	(920)	(6,516)	15,589
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	24,788	26,756	51,544	-	51,544	(13,360)	(26,317)	(39,677)	11,867

Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	163,450	22,516	185,966	(63)	185,903	(96,715)	(25,491)	(122,206)	63,697
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	148,673	(59,342)	89,331	(423)	88,908	(143,963)	57,571	(86,392)	2,516
Աջակցության ապահովագրություն	230,448	(17,947)	212,501	(222)	212,279	(60,457)	13,908	(46,549)	165,730
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	3,876,041	(134,770)	3,741,271	(41,998)	3,699,273	-	-	-	3,699,273
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>9,261,066</u>	<u>(167,503)</u>	<u>9,093,563</u>	<u>(44,494)</u>	<u>9,049,069</u>	<u>(2,271,542)</u>	<u>(7,583)</u>	<u>(2,279,125)</u>	<u>6,769,944</u>

	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովա- համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հասույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովա- գրավճարի գծով	Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	Վերաապա- հովագրողներին փոխանցված ապահովա- գրավճարներ	Վերաապա- հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու- թյունում	Փոխանցված վաստակած ապահովա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար- ների գծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	211,723	(47,624)	164,099	(92)	164,007	(76,567)	59,747	(16,820)	147,187
Առողջության ապահովագրություն	1,728,866	(78,923)	1,649,943	1,528	1,651,471	(182,370)	88,521	(93,849)	1,557,622
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	435,078	(58,608)	493,686	(1,733)	491,953	(83,142)	(11,100)	(94,242)	397,711
Օդանավերի ապահովագրություն	86,847	(34,136)	52,711	(771)	51,940	(67,980)	30,841	(37,139)	14,801
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	81,363	1,178	82,541	264	82,805	(45,974)	(716)	(46,690)	36,115
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,832,148	(205,886)	1,626,262	2,215	1,628,477	(1,601,246)	247,243	(1,354,003)	274,474
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	30,256	2,708	32,964	-	32,964	(9,488)	(165)	(9,653)	23,311
Օդանավերի (նան՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	84,139	(44,147)	39,992	-	39,992	(72,451)	40,628	(31,823)	8,169

	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովա- համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հասույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովա- գրավճարի գծով	Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	Վերաապա- հովագրողներին փոխանցված ապահովա- գրավճարներ	Վերաապա- հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու- թյունում	Փոխանցված վաստակած ապահովա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար- ների գծով զուտ հասույթ
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	210,297	(18,562)	191,735	58	191,793	(163,294)	36,558	(126,736)	65,057
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	55,929	(18,327)	37,602	(107)	37,495	(55,291)	19,346	(35,945)	1,550
Աջակցության ապահովագրություն	214,577	(1,298)	213,279	(13)	213,266	(56,381)	1,351	(55,030)	158,236
Յամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	3,676,546	(178,230)	3,498,316	(43,596)	3,454,720	-	-	-	3,454,720
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,647,769	(564,639)	8,083,130	(42,247)	8,040,883	(2,414,184)	512,254	(1,901,930)	6,138,953

22 Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2017			2016		
	Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով	Չուտ վերաապահովագրության միջնորդավճար	Վերաապահովագրության միջնորդավճար	Չուտ վերաապահովագրության միջնորդավճար	Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով	Չուտ վերաապահովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	14,976	(1,554)	13,422	2,672	(45)	2,627
Առողջության ապահովագրություն	36,270	(3,238)	33,032	13,320	(5,010)	8,310
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	25,839	(918)	24,921	30,530	(1,197)	29,333
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	11,692	(42)	11,650	11,089	(16)	11,073
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	132,671	(10,571)	122,100	143,457	(1,665)	141,792
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	2,201	(189)	2,012	3,335	(273)	3,062
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	20,736	(386)	20,350	16,837	(310)	16,527
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	8,944	(2,410)	6,534	3,229	-	3,229
Աջակցության ապահովագրություն	711	-	711	685	(7)	678
Ընդամենը	254,040	(19,308)	234,732	225,154	(8,523)	216,631

23 Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2017	2016
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից տոկոսային եկամուտ	225,857	149,081
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	399,531	476,985
Այլ ներդրումային եկամուտ	1,147	11,164
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	626,535	637,230

24 Ապահովագրական հատուցումներ

Հազար ՀՀ դրամ

2017

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	24,176	1,477,973	238,518	-	10,208	44,979	1,980	2,481	91,684	34,802	2,453,314	4,380,115
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(3,805)	16,891	3,857	(273)	(751)	30,052	(113)	(1,457)	4,303	(2,278)	28,274	74,700
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	(1,773)	100,851	(16,135)	-	(304)	289,752	(1,850)	(10,113)	13,577	1,969	(41,860)	334,114
Ապահովագրական հատուցումներ	18,598	1,595,715	226,240	(273)	9,153	364,783	17	(9,089)	109,564	34,493	2,439,728	4,788,929
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	(8,899)	(98,558)	-	(9,079)	(21,147)	(305)	(1,021)	(91,687)	-	-	(230,696)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	1,976	(3,640)	274	561	(13,003)	(10)	1,609	(4,062)	-	-	(16,295)

[Ընկերության անվանումը] [Իրավաբանական կարգավիճակը]
 [Համախմբված \$] [\$]ինանսական հաշվետվություններ
 31 դեկտեմբերի 2017թ.

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	(157)	(1,488)	-	273	(281,890)	-	9,020	(12,715)	-	-	(286,957)
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	(7,080)	(103,686)	274	(8,245)	(316,040)	(315)	9,608	(108,464)	-	-	(533,948)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	18,598	1,588,635	122,554	1	908	48,743	(298)	519	1,100	34,493	2,439,728	4,254,981

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	49,341	1,241,006	200,310	5,468	24,928	51,697	2,385	4,289	19,204	23,465	1,787,806	3,409,899
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(6,398)	10,901	(7,617)	273	873	(3,017)	(14)	(37,559)	2,923	(5,206)	(6,437)	(51,278)
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	(1,038)	22,659	(1,748)	-	(690)	6,781	532	9,861	86,964	(5,995)	18,834	136,160
Ապահովագրական հատուցումներ	(41,905)	1,274,566	190,945	5,741	25,111	55,461	2,903	(23,409)	109,091	12,264	1,800,203	3,494,781
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	-	(48,577)	(49,174)	(5,477)	(20,016)	(42,978)	(105)	(2,636)	(23,175)	-	-	(192,138)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	50	(2,429)	4,932	(274)	(721)	1,178	42	26,839	(2,920)	2,688	-	29,385

[Ընկերության անվանումը] [Իրավաբանական կարգավիճակը]
 [Համախմբված \$] [\$]ինանսական հաշվետվություններ
 31 դեկտեմբերի 2017թ.

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	-	-	(4,162)	-	(371)	10,577	38	(8,756)	(83,792)	2,617	-	(83,849)
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	50	(51,006)	(48,404)	(5,751)	(21,108)	(31,223)	(25)	15,447	(109,887)	5,305	-	(246,602)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	41,955	1,223,560	142,541	(10)	4,003	24,238	2,878	(7,962)	(796)	17,569	1,800,203	3,248,179

25 Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2017	2016
<i>Միջնորդավճարներ գործակալներին</i>		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	45,450	43,954
Առողջության ապահովագրություն	214,297	241,399
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	85,788	95,422
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	107,325	145,864
Աջակցության ապահովագրություն	55,372	52,673
ԱՊՊԱ	550,677	516,835
Այլ	57,626	60,675
	1,116,535	1,156,822
<i>Միջնորդավճարներ բրոքերներին</i>		
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	3,217	681
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	907	4,670
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	25,257	24,520
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	29	17
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	5,285	6,119
Այլ	28,214	8,574
	62,909	44,581
<i>Բժշկական սպորտման և այլ ձեռքբերման ծախսեր</i>	11,668	3,883
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	1,191,112	1,205,286

26 Ֆինանսական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2017	2016
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	88,823	123,617
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	88,823	123,617

27 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
<i>Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանոթ. 10), այդ թվում՝</i>		
- Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով (ծանոթ. 21)	44,494	42,247
- Արժեզրկման ծախս սուբրոգացիայի գծով	25,028	68,333
	69,522	110,580
<i>Այլ ակտիվների և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման հակադարձում, այդ թվում՝</i>		
- Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով (ծանոթ. 11)	(500)	500
- Այլ ակտիվների գծով (ծանոթ. 8)	(171)	(640)
	(671)	(140)
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	68,851	110,440

28 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	967,680	946,080
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	967,680	946,080

29 Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	32,734	27,394
Գովազդի ծախսեր	76,533	54,740
Գործուղման ծախսեր	12,131	11,863
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	25,698	28,075
Վարձակալության գծով ծախսեր	132,997	119,216
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	51,677	32,881
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	66,230	73,780
Անվտանգության ծախսեր	5,436	5,366
Ներկայացուցչական ծախսեր	48,029	15,572
Բանկային ծախսեր	22,346	9,794
Գրասենյակային ծախսեր	50,013	55,454
Տույժեր ու տուգանքներ	-	2,694
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից զուտ վնաս	900	2,200

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Անդամավճարներ	1,480	1,560
Վճարներ Հայաստանի Ավտոապագովագրողների Բյուրոյին	16,091	77,867
Անհատույց տրված ակտիվներ	8,048	4,887
ԱՊՊԱ միասնական համակարգի սպասարկման ծախս	195,334	-
Այլ ծախսեր	19,635	41,015
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	765,312	564,358

30 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	183,907	281,352
Հետաձգված հարկ	(28,134)	(25,077)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	155,773	256,275

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2016թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Աուդիտորական եզրակացության ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը դեռ չի ներկայացրել շահութահարկի հաշվետվությունը հարկային մարմիններին, այդ պատճառով ընթացիկ հարկի գումարը կարող է փոփոխվել:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ		Արդյունավետ դրույքաչափ	
	2017	(%)	2016	(%)
Շահույթ մինչև հարկումը	656,844		1,195,740	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	131,369	20	239,148	20
Այլ հարկվող հոդվածներ	-		1,968	
Չնվազեցվող ծախսեր	23,649	4	11,586	1
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	755	-	3,573	
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	155,773	24	256,275	21

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	26,914	583	-	27,497
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	32,917	-	-	32,917
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,698	31,796	-	33,494
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	27,264	4,134	-	31,398
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	1,426	(93)	-	1,333
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	90,219	36,420	-	126,639
Հիմնական միջոցներ	(26,661)	(6,729)	(3,587)	(36,977)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(12,300)	-	(4,531)	(16,831)
Այլ ակտիվներ	(482)	474	-	(8)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(4,006)	(1,352)	-	(5,358)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(3,569)	(664)	-	(4,233)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(204)	78	-	(126)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(13,864)	(2,221)	-	(16,085)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(88,460)	2,128	-	(86,332)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(149,546)	(8,286)	(8,118)	(165,950)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(59,327)	28,134	(8,118)	(39,311)

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	25,630	1,284	-	26,914
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	32,917	-	-	32,917
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,850	(152)	-	1,698
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	23,526	3,738	-	27,264
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	1,519	(93)	-	1,426
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	66,195	-	(66,195)	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	151,637	4,777	(66,195)	90,219
Հիմնական միջոցներ	(21,347)	(1,399)	(3,915)	(26,661)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	(12,300)	(12,300)
Այլ ակտիվներ	(226)	(256)	-	(482)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(3,263)	(743)	-	(4,006)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(933)	(2,636)	-	(3,569)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(150)	(54)	-	(204)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(11,858)	(2,006)	-	(13,864)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(115,854)	27,394	-	(88,460)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(153,631)	20,300	(16,215)	(149,546)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,994)	25,077	(82,410)	(59,327)

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել

հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը հատուցումների գծով ներկայացված դատական հայցերի հետ կապված ձևավորված պահուստները ներառված են Ընկերության Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում:

Ընկերությանը ներկայացվող մնացած դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – ընկերությունը որպես վարձակալող

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր՝ գրասենյակային տարածք վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Մինչև 1 տարի	120,254	96,030
1-5 տարի	242,668	215,259
5 տարուց ավելի	964,546	897,467
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,327,468	1,208,756

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Այնուամենայնիվ, 2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2010թ. Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն

իրականացնող ընկերությունների բյուրոյի անդամ (այսուհետ՝ Բյուրո): Բյուրոյի նպատակը տուժած անձանց շահերի պաշտպանությունն է և ԱՊՊԱ համակարգի կայունության և զարգացման ապահովումը: Բյուրոյին անդամակցող ապահովագրական ընկերությունները կատարում են միանվագ, պարբերական և լրացուցիչ վճարներ: Բյուրոն՝ երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին հատուցում է տուժած անձանց պատճառված վնասները, եթե՝

1. վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու պարտականություն ունեցող անձը անհայտ է (այս դեպքում հատուցվում է միայն տուժած անձանց պատճառված վնասը),
2. պատճառվել է վնաս ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ, որի վերաբերյալ կնքված չէ ԱՊՊԱ պայմանագիր,
3. վնասը պատճառվել է հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ,
4. վնաս պատճառված ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ապահովագրական ընկերությունը ճանաչվել է անվճարունակ, եթե նա պարտավոր էր հատուցել պատճառված վնասը, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում:

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՌԴ գրանցված «ԻՆԳՈՍՏՐԱԽ» ԱԲԲԸ, որը տիրապետում է Ընկերության 75% բաժնետեր «Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 100%-ը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017		2016	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Պահանջներ ապահովագրիչների նկատմամբ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	84	323	94	294
Տարվա ընթացքում ավելացում	748	2,326	852	1,261
Տարվա ընթացքում նվազում	(711)	(2,311)	(862)	(1,232)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	121	338	84	323

Հազար ՀՀ դրամ

	2017		2016	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
<i>Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	34,933	-	24,959	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(34,933)	-	(24,959)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
<i>Տրված փոխառություններ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	19,400	-	105,758	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	1,148	-	11,164	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(20,548)	-	(97,522)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	19,400	-
<i>Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	-	-	32,260
Տարվա ընթացքում նվազում	-	-	-	(32,260)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
<i>Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	567	-	517
Տարվա ընթացքում նվազում	-	(567)	-	(517)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
<i>Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ</i>				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	114,321	-	10,839	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	216,473	-	264,235	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(278,970)	-	(160,753)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	51,824	-	114,321	-

Հազար ՀՀ դրամ

	2017		2016	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Համախառն ապահովագրավճարներ	748	2,326	852	1,151
Համախառն հատուցումներ	-	567	-	517
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	181,272	-	246,745	-
Վերաապահովագրողներից ստացվելիք հատուցումների գծով հաշվեգրած եկամուտներ	-	-	5,477	-
<i>Այլ գումարներ</i>				
Շահաբաժիններ	750,000	-	400,000	-
Հիմնական միջոցների (առք)/վաճառք	37	-	-	(1,917)
Այլ եկամուտներ		11,240	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	158,236	205,883
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	158,236	205,883

33 Իրական արժեքի չափումը

Ընկերության ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի և շենքերի համար:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման մեջ, ինչպես օրինակ անշարժ գույքը, Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Ընկերության ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերության ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ընկերությունն անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՞ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

33.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	2,114,218	-	2,114,218	2,114,218
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	1,350	-	1,350	1,350
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,114,492	-	2,114,492	2,114,492
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	64,570	-	64,570	64,570
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	1,244,652	-	1,244,652	1,244,652
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	800,824	-	800,824	800,824
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	1,196,662	-	1,196,662	1,196,662
Այլ պարտավորություններ	-	236,328	-	236,328	236,328

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	1,399,250	-	1,399,250	1,399,250
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	22,101	-	22,101	22,101
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	307,298	-	307,298	307,298
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,764,931	-	1,764,931	1,764,931
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	103,250	-	103,250	103,250
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	835,838	-	835,838	835,838
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	1,432,615	-	1,432,615	1,432,615
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	763,326	-	763,326	763,326
Այլ պարտավորություններ	-	188,230	-	188,230	188,230

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է հաշվեկշռային արժեքին

Կարճաժամկետ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար (մինչև երեք ամիս) ենթադրվում է, որ, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը: Այս ենթադրությունը կիրառելի է նաև որոշակի մարման ժամկետ չունեցող ցպահանջ ավանդների, բանկային հաշիվների համար:

Ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ

Ֆիքսված տոկոսադրույքներով և ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է նրանց ճանաչման պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները համեմատելով նմանատիպ ֆինանսական գործիքների ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքների հետ: Ֆիքսված տոկոսադրույքներով ավանդների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրամական հոսքերի վրա՝ զեղչված համանման պարտքային ռիսկ և ժամկետ ունեցող գործիքների տոկոսադրույքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այդ գործիքների իրական արժեքը չէր տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

33.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Զցուցակված պարտատոմսեր (Ծանոթ. 13, 18)	-	3,515,845	-	3,515,845
Ընդամենը		3,515,845		3,515,845

Հազար ՀՀ դրամ	2016			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Զցուցակված պարտատոմսեր (Ծանոթ. 13, 18)	-	4,658,362	-	4,658,362
Ընդամենը		4,658,362		4,658,362

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

33.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2017			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող	-	-	6,100	6,100
Շենքեր	-	-	1,073,100	1,073,100
Ընդամենը	-	-	1,079,200	1,079,200
ՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ընդամենը	-	-	-	-
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	1,079,200	1,079,200

Հազար ՀՀ դրամ

2016

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող	-	-	7,000	7,000
Շենքեր	-	-	1,076,700	1,076,700
Ընդամենը	-	-	1,083,700	1,083,700
ՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ընդամենը	-	-	-	-
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	1,083,700	1,083,700

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ոչ ֆինանսական ակտիվների տարեկան շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

2017

	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,083,700	1,083,700
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված վնաս	(900)	(900)
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(21,534)	(21,534)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	17,934	17,934
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,079,200	1,079,200

Հազար ՀՀ դրամ

2016

	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,087,900	1,087,900
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված վնաս	(2,200)	(2,200)
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(21,574)	(21,574)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	19,574	19,574
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,083,700	1,083,700

Ընկերության հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն դեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են խորհրդի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Ընկերության գլխամասային գրասենյակի շենքերի և հողի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 31.12.2017թ. լիցենզավորված անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Իրական արժեքով շենքերի և հողի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

34 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ			
			Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով (ծանոթ. 18)	800,824	-	800,824	(852,793)	-	(51,969)
	800,824	-	800,824	(852,793)	-	(51,969)

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար՝		Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ		
	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումար	Ֆինանսական պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Վարկեր ու պահանջարկեր (ծանոթ. 18)	1,432,615	-	1,432,615	(1,545,353)	-
	<u>1,432,615</u>	<u>-</u>	<u>1,432,615</u>	<u>(1,545,353)</u>	<u>(112,738)</u>

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 36.4-ում: Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների և վերաապահովագրական ակտիվների համար, ժամկետայնությունը որոշվում է՝ ելնելով ճանաչված ապահովագրության գծով պարտավորություններից գնահատված դրամական արտահոսքի ժամկետներից: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	2017		12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
				1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,114	5,244	1,823,126	1,829,484	280,045	4,689	2,114,218
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	-	1,350	1,350	-	-	1,350
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	362,666	1,577,185	1,919,851	194,641	194,641	2,114,492
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	-	610,549	610,549	-	-	610,549

Հազար ՀՀ դրամ

2017

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	12,429	12,429	840,364	-	840,364	852,793
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	22,748	29,885	52,633	1,771,451	838,968	2,610,419	2,663,052
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	64,570	-	-	64,570	-	-	-	64,570
	65,684	390,658	4,034,524	4,490,866	3,086,501	843,657	3,930,158	8,421,024
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	1,244,652	1,244,652	-	-	-	1,244,652
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	440,642	664,963	88,568	1,194,173	494	1,995	2,489	1,196,662
Վարկեր ուսուցիչ համաձայնագրերով	800,824	-	-	800,824	-	-	-	800,824
Այլ պարտավորություններ	66,667	36,507	133,154	236,328	-	-	-	236,328
	1,308,133	701,470	1,466,374	3,475,977	494	1,995	2,489	3,478,466
	(1,242,449)	(310,812)	2,568,150	1,014,889	3,086,007	841,662	3,927,669	4,942,558
Զուտ Դիրք	(1,242,449)	(1,553,261)	1,014,889		4,100,896	4,942,558		
Կուտակված ճեղքվածք	(1,242,449)	(1,553,261)	1,014,889		4,100,896	4,942,558		

Հազար ՀՀ դրամ

2016

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,365	3,788	1,092,741	1,098,894	300,123	233	300,356	1,399,250
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	9,460	11,291	20,751	1,350	-	1,350	22,101
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	313,892	1,451,039	1,764,931	-	-	-	1,764,931
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	-	307,298	307,298	-	-	-	307,298
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	16,601	18,273	34,874	1,243,811	266,668	1,510,479	1,545,353

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	32,865	36,884	69,749	2,373,320	669,940	3,043,260	3,113,009
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	103,250	-	-	103,250	-	-	-	103,250
	105,615	376,606	2,917,526	3,399,747	3,918,604	936,841	4,855,445	8,255,192
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	835,838	835,838	-	-	-	835,838
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	262,860	56,551	441,258	760,669	591	2,066	2,657	763,326
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,432,615	-	-	1,432,615	-	-	-	1,432,615
Այլ պարտավորություններ	15,765	42,331	130,134	188,230	-	-	-	188,230
	1,711,240	98,882	1,407,230	3,217,352	591	2,066	2,657	3,220,009
Զուտ Դիրք	(1,605,625)	277,724	1,510,296	182,395	3,918,013	934,775	4,852,788	5,035,183
Կուտակված ճեղքվածք	(1,605,625)	(1,327,901)	182,395		4,100,408	5,035,183		

36 Ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները: Կարևորագույն ռիսկերն են ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկերը: Վերջինս ներառում է պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը:

36.1 Ապահովագրական ռիսկ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով Ընկերության հիմնական ռիսկն այն է, որ փաստացի պահանջները և հատուցումները կամ դրանց հետ կապված ժամկետները տարբերվեն սպասված արդյունքներից: Վերոհիշյալը կապված է պահանջների հաճախականության, դրանց խստության մակարդակի, փաստացի վճարված հատուցումների և երկարաժամկետ պահանջների հետագա զարգացման հետ: Այդ պատճառով, Ընկերության նպատակն է ապահովել բավարար պահուստներ այդ պարտավորությունները ծածկելու համար: Վերը նշված ռիսկի մակարդակը զսպվում է՝ բազմազանեցնելով ապահովագրության պայմանագրերի լայն պորտֆելը: Ռիսկերի փոփոխականությունը նվազեցվում է նաև անդերոայթինգի

քաղաքականության պատշաճ ընտրության և իրականացման միջոցով, ինչպես նաև վերաապահովագրության պայմանագրերի կիրառմամբ:

Ռիսկերի զսպման քաղաքականության շրջանակներում Ընկերությունը իրականացնում է ինչպես ֆակուլտատիվ, այնպես էլ օբլիգատոր վերաապահովագրություն:

Վերաապահովագրությունը իրականացվում է համամասնական սկզբունքով: Համամասնական վերաապահովագրության հիմնական մասը կազմում է քվոտային վերաապահովագրությունը, որն իրականացվում է Ընկերության գործունեության որոշ դասերի գծով ռիսկի ընդհանուր ենթարկվածությունը նվազեցնելու նպատակով:

Վերաապահովագրողներից վերականգնվող գումարները գնահատվում են ըստ չկարգավորված պահանջների պահուստի և համապատասխանում են վերաապահովագրության պայմանագրերին: Չնայած նրան, որ Ընկերությունն ունի վերաապահովագրության պայմանագրեր, այն չի ազատվում ապահովադիրների նկատմամբ ուղղակի պարտավորություններից և հետևաբար փոխանցված ապահովագրության հետ կապված գոյություն ունի նաև պարտքային ռիսկ, կապված վերաապահովագրողի կողմից վերաապահովագրության պայմանագրերով ստանձնած պարտականությունների չկատարման հետ: Ընկերության կողմից վերաապահովագրության ձեռքբերումը այնպես է բազմազանեցված, որպեսզի Ընկերությունը կախված չլինի մեկ վերաապահովագրողից, իսկ Ընկերության գործառնությունները կախված չլինին Ընկերության մեկ պայմանագրից:

36.1.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ընկերությունը հիմնականում կնքում է հետևյալ դասերի ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների (ներառյալ ուղևորներին պատճառված վնասների և երրորդ անձանց նկատմամբ պատասխանատվության), առողջության, գույքի, ընդհանուր պատասխանատվության, բեռների, դժբախտ պատահարների ապահովագրության, ինչպես նաև ԱՊՊԱ: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերը հիմնականում ընդգրկում են 12 ամսյա ժամկետ:

Բացի արդեն նշված ռիսկերի զսպման վերոնշյալ քաղաքականությունից, ռիսկին ենթարկվածությունը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կիրառում է նաև պահանջների մանրամասն ուսումնասիրման քաղաքականություն, գնահատելու համար բոլոր նոր և գործող պահանջները, պարբերաբար դիտարկում է պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը և հաճախ ուսումնասիրություններ է իրականացնում բացահայտելու համար հնարավոր կեղծ հայտերը: Բացի այդ, Ընկերությունը կիրառում է պահանջների ակտիվ կառավարման և արագ կարգավորման քաղաքականություն, նվազեցնելու համար ապագա անկանխատեսելի զարգացումների հնարավոր բացասական ազդեցությունը Ընկերության վրա: Գնաճի ռիսկը զսպվում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները գնահատելիս գնաճը հաշվի առնելով:

Անդերռայթինգի և վերաապահովագրության ռազմավարությունների օգտագործման նպատակն է նվազեցնել Ընկերության ենթարկվածությունը ռիսկից՝ հիմնվելով Ընկերության ղեկավարության կողմից որոշված ռիսկի ընդունելի չափերի վրա: Սրա հիմնական նպատակն է հանդիսանում մեկ դեպքի ազդեցությունը սահմանափակել բաժնետիրական կապիտալի 10%-ի չափով՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրությունը: Խորհուրդը կարող է ավելացնել կամ նվազեցնել ընդունելի սահմանաչափերը՝ կախված շուկայական պայմաններից և այլ գործոններից:

Ստորև ներակայացված է ապահովագրական պարտավորությունների կենտրոնացվածությունը՝ ըստ ապահովագրության դասերի.

Հազար ՀՀ դրամ	2017			2016		
	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	157,953	(104,006)	53,947	113,620	(62,788)	50,832
Առողջության ապահովագրություն	965,497	(135,498)	829,999	748,290	(90,950)	657,340
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	309,970	(82,701)	227,269	258,220	(47,811)	210,409
Օդանավերի ապահովագրություն	29,275	(14,112)	15,163	53,028	(39,652)	13,376
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	70,750	(67,925)	2,825	7,790	(5,066)	2,724
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	1,357,197	(1,245,105)	112,092	1,284,770	(1,132,322)	152,448
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	9,195	(2,088)	7,107	13,004	(2,997)	10,007
Օդանավերի (նաև՝ բեռնավոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	24,253	(17,208)	7,045	51,009	(43,525)	7,484
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	125,669	(100,759)	24,910	159,754	(136,879)	22,875
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	366,005	(363,569)	2,436	288,783	(289,222)	(439)
Աջակցության ապահովագրություն	104,672	(47,909)	56,763	87,035	(34,000)	53,035
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	1,893,850	-	1,893,850	1,772,667	-	1,772,667
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,414,286	(2,180,880)	3,233,406	4,837,970	(1,885,212)	2,952,758

Ընկերությունը սահմանում է առավելագույն սահմանաչափեր, որոնք նա պատրաստ է ընդունել ապահովագրության պայմանագրերից բխող ռիսկի կենտրոնացումների գծով: Բացի այդ, Ընկերությունը հետևում է այդ սահմանաչափերին ռիսկերի գնահատման և ընդունման (անդերռայթինգ) ժամանակ:

Առավելագույն կորուստը, վերաապահովագրությունից հետո, որ Ընկերությունն ընդունում է յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով, ընդհանուր կապիտալի 10%-ն է կազմում, համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի:

Հիմնական ենթադրություններ

Ընկերության պարտավորությունների գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը այն է, թե արդյո՞ք Ընկերության ապագա պահանջների զարգացումը նման կլինի անցյալ

պահանջների զարգացումների փորձին: Դրանք ներառում են ենթադրություններ, կապված պահանջների գծով միջին ծախսի, պահանջների կարգավորման ծախսերի, սպասվող վնասաբերության ցուցանիշների և յուրաքանչյուր տարում դժբախտ պատահարների գծով պահանջների քանակի հետ: Օգտագործվում են լրացուցիչ որակական դատողություններ՝ գնահատելու համար, թե որ տենդենցները կիրառելի չեն ապագայի համար, օրինակ՝ հատուկ ենտ դեպքեր, փոփոխություններ շուկայական պայմաններում, ինչպես օրինակ՝ հանրության վերաբերմունքի փոփոխությունը պահանջների ներկայացման հանդեպ, տնտեսական իրավիճակի փոփոխությունը, ինչպես նաև ներքին գործոններ, ինչպիսիք են պորտֆելի կառուցվածքը, պոլիսների պայմանները, պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը:

Հետագա դատողությունները օգտագործվում են որոշելու համար, թե որքանով կարող են արտաքին գործոնները, ինչպիսիք են դատական վճիռները, օրենսդրական դաշտը, ազդել գնահատումների վրա:

Ենթադրությունների վստահելիության վրա ազդող այլ կարևոր հանգամանքները ներառում են տոկոսադրույքները, վճարման ժամկետների երկարաձգումները և փոփոխությունները արտարժույթի փոխարժեքներում:

Այնուամենայնիվ, կապված ՀՀ-ում համեմատաբար նոր ապահովագրական շուկայի հետ, դժվար է կանխատեսել որևէ պահանջի հավանական արդյունքը և ներկայացված պահանջների վերջնական արժեքը: Վնասի վերջնական արժեքի վրա ազդող գործոններից շատերի ազդեցությունը դժվար է որոշել: Այդ պատճառով, Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է վիճակագրական տվյալները, շուկայական փոփոխությունները և այլ գործոններ, պահուստների ավելի զգուշավոր գնահատման համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ապահովագրական պահանջների պահուստները զգայուն են վերոնշյալ հիմնական ենթադրությունների նկատմամբ: Որոշ ենթադրությունների համար հնարավոր չի եղել որոշել քանակական զգայունությունը, ինչպիսիք են օրենսդրական փոփոխությունները կամ գնահատման գործընթացում անորոշությունները: Ստորև ներկայացված վերլուծությունը իրականացված է հիմնական ենթադրություններում հնարավոր փոփոխությունների համար, այլ ենթադրությունները անփոփոխ լինելու պայմաններում, և ցույց է տալիս ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա: Ենթադրությունների փոխկապակցվածությունը զգալի ազդեցություն ունի պահանջների գծով պարտավորությունների վերջնական արժեքը որոշելու վրա, բայց ենթադրությունների փոփոխությունների ազդեցությունը ցույց տալու համար, ենթադրությունները փոփոխվում են անհատական հիմքով: Պետք է նշել, որ այս ենթադրությունների փոփոխությունները գծային չեն:

Հազար ՀՀ դրամ

2017

	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը		
	Փոփոխություն ենթադրություններում, %	Համախառն վերապահովագրությունից	Զուտ վերապահովագրությունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(438,012)	(414,942)
	-10	438,012	414,942
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(478,893)	(425,498)
	-10	478,893	425,498

	Փոփոխություն ենթադրություն ներում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
		Համախառն վերաապահո- վագրությունից	Զուտ վերաապահո- վագրությունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(340,990)	(321,776)
	-10	340,990	321,776
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(349,478)	(342,818)
	-10	349,478	324,818

Պահանջների զարգացման աղյուսակ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս գնահատված կուտակային պահանջները, ներառյալ ներկայացված պահանջները և տեղի ունեցած, բայց չներկայացված պահանջները դեպքի յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա համար, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև կուտակային վճարումները: Համախառն ապահովագրական պարտավորությունները 2017թ. համար զարգացել են հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ընդամենը
<i>Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական</i>								
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	1,942,166	3,633,261	3,800,883	3,613,282	3,579,913	3,430,313	4,563,030	24,562,848
Մեկ տարի անց	1,950,805	3,870,080	3,684,982	3,505,611	3,491,539	3,344,430		19,847,447
Երկու տարի անց	1,922,691	3,887,415	3,690,036	3,509,025	3,495,315			16,504,482
Երեք տարի անց	1,925,640	3,893,376	3,686,628	3,485,695				12,991,339
Չորս տարի անց	1,929,822	3,892,836	3,689,511					9,512,169
Հինգ տարի անց	1,929,822	3,906,131						5,835,953
Վեց տարի անց	1,934,579							1,934,579
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	1,934,579	3,906,131	3,689,511	3,485,695	3,495,315	3,344,430	4,563,030	24,418,691

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ընդամենը
<i>Կուրակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ</i>								
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(1,566,395)	(3,216,890)	(3,149,624)	(2,953,271)	(2,919,756)	(2,767,597)	(3,459,539)	(20,033,072)
Մեկ տարի անց	(1,903,302)	(3,844,383)	(3,656,358)	(3,437,344)	(3,362,036)	(3,333,639)		(19,537,062)
Երկու տարի անց	(1,922,691)	(3,868,052)	(3,680,554)	(3,478,183)	(3,381,934)			(16,331,414)
Երեք տարի անց	(1,925,464)	(3,880,451)	(3,684,778)	(3,481,201)				(12,971,894)
Չորս տարի անց	(1,929,697)	(3,881,909)	(3,688,161)					(9,499,767)
Հինգ տարի անց	(1,929,697)	(3,896,805)						(5,826,502)
Վեց տարի անց	(1,932,760)							(1,932,760)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(1,932,760)	(3,896,805)	(3,688,161)	(3,481,201)	(3,381,934)	(3,333,639)	(3,459,539)	(23,174,039)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	1,819	9,326	1,350	4,494	113,381	10,791	1,103,491	1,244,652

Չուտ ապահովագրական պարտավորությունները 2017թ. համար հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ընդամենը
<i>Կուրակային պահանջների ընթացիկ գնահատական</i>								
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	1,684,612	3,509,751	3,664,909	3,270,827	3,243,156	3,118,520	3,944,604	22,436,379
Մեկ տարի անց	1,766,793	3,746,816	3,601,447	3,229,134	3,217,410	3,083,007		18,644,607
Երկու տարի անց	1,748,964	3,760,285	3,607,327	3,235,113	3,230,282			15,581,971
Երեք տարի անց	1,735,030	3,766,247	3,603,920	3,236,793				12,341,990
Չորս տարի անց	1,739,213	3,765,706	3,606,802					9,111,721
Հինգ տարի անց	1,739,213	3,779,002						5,518,215
Վեց տարի անց	1,743,969							1,743,969
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	1,743,969	3,779,002	3,606,802	3,236,793	3,230,282	3,083,007	3,944,604	22,624,459

Հազար ՀՀ դրամ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ընդամենը
<i>Կուրակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ</i>								
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(1,463,832)	(3,130,965)	(3,085,970)	(2,760,945)	(2,781,237)	(2,620,409)	(3,343,533)	(19,186,891)
Մեկ տարի անց	(1,730,057)	(3,724,912)	(3,580,202)	(3,211,714)	(3,201,741)	(3,072,450)		(18,521,076)
Երկու տարի անց	(1,748,964)	(3,744,672)	(3,597,846)	(3,229,379)	(3,221,047)			(15,541,908)
Երեք տարի անց	(1,734,854)	(3,757,071)	(3,602,070)	(3,232,299)				(12,326,294)
Չորս տարի անց	(1,739,087)	(3,758,530)	(3,605,452)					(9,103,069)
Հինգ տարի անց	(1,739,087)	(3,773,426)						(5,512,513)
Վեց տարի անց	(1,742,150)							(1,742,150)
<i>Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ</i>	(1,742,150)	(3,773,426)	(3,605,452)	(3,232,299)	(3,221,047)	(3,072,450)	(3,343,533)	(21,990,357)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	1,819	5,576	1,350	4,494	9,235	10,557	601,071	634,102

36.2 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի: Հիմնական ոլորտները, որտեղ Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, հետևյալն են՝

- Պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվներ,
- Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության գծով պարտավորություններում վերաապահովագրողի մաս,
- Վերաապահովագրողների նկատմամբ պահանջներ արդեն վճարված պահանջների գծով,
- Ապահովադիրների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության միջնորդների նկատմամբ պահանջներ:

Պարտքային ռիսկի հետագա բացահայտումներում չվաստակաճ ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

36.2.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ:

36.2.2 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Վարկանիշներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն Ընկերության պարտքային ռիսկի չափի վերաբերյալ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ դասակարգելով ակտիվները համաձայն գործընկեր կողմի վարկանիշների՝ ըստ միջազգային վարկանշային գործակալությունների:

Հազար ՀՀ դրամ

	A+	AA	AA-	BB+	BBB+	A1	BBB-	A-	A	Չվարկանշ-ված	Ընդամենը
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	310	-	26,837	-	-	-	-	20,096	-	2,066,975	2,114,218
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,350	1,350
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	-	254,249	41,509	-	-	-	29,682	136,521	44,512	610,549
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,114,492	2,114,492
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	852,793	852,793
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,663,052	2,663,052
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64,570	64,570
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	310	8,368	29,086	185	-	-	-	23,412	123,415	7,947,296	8,255,192

36.2.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունն ունի պարտքային ռիսկի քաղաքականություն, որը գնահատում և սահմանում է, թե որն է համարվում Ընկերության համար պարտքային ռիսկ: Քաղաքականությունը կանոնավոր կերպով վերանայվում է ռիսկային միջավայրի փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

Վերաապահովագրությունն օգտագործվում է ապահովագրության ռիսկը կառավարելու նպատակով: Այնուամենայնիվ, սա չի ազատում Ընկերությանը իր հիմնական ապահովագրային պարտավորությունից: Եթե վերաապահովագրողը որևէ պատճառով չի կատարում պահանջի վճարում, ապա Ընկերությունը պարտավորվում է վճարել ապահովադիրին:

Վերաապահովագրությունը կատարվում է այն գործընկեր կողմերի հետ, որոնք ունեն դրական վարկային գնահատական, իսկ ռիսկի սահմանաչափից հնարավոր է խուսափել, հետևելով գործընկեր կողմերի սահմանափակումներին վերաբերող քաղաքականության ուղեցույցին, որը սահմանվում է ամեն տարի Խորհրդի կողմից և ենթակա է կանոնավոր վերանայման:

Վերաապահովագրողների վարկունակությունը հաշվի է առնվում տարեկան կտրվածքով վերանայելով ֆինանսական կայունությունը՝ պայմանագիրը վերջնական տեսքի բերելուց առաջ:

36.2.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, գործընկեր կողմերի հետ դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ակտիվներ

Ժամկետանց են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

31.12.17թ. դրությամբ Ընկերությունը չունի ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ (2016թ.՝ ոչինչ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները կազմում են 342,229 հազար ՀՀ դրամ (2016թ.՝ 307,138 հազար դրամ):

Ժամկետանց կամ արժեզրկված ակտիվների համար գրավային ապահովածություն չի նախատեսվում:

36.3 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

36.3.1 Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Տատանվող դրույքների գործիքներն առաջացնում են դրամական հոսքերի տոկոսադրույքի ռիսկ, մինչդեռ հաստատուն տոկոսադրույքը Ընկերության մոտ առաջացնում է իրական արժեքի տոկոսադրույքի ռիսկ:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոփերի ազդեցությունները, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2017

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				Ընդամենը
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	
ՀՀ դրամ	1	-	-	-	(67,147)	(54,034)	(121,181)
ՀՀ դրամ	-1	-	-	-	69,538	60,869	130,407

Հազար ՀՀ դրամ

2016

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				Ընդամենը
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	
ՀՀ դրամ	1	-	-	-	(85,888)	(60,110)	(145,998)
ՀՀ դրամ	-1	-	-	-	88,745	66,938	155,683

36.3.2 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Ղեկավարությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և այլ համապարփակ եկամտի վրա:

Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չկատարվող գույքի նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ գույքի աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

2017

2016

Արտարժույթ	2017		2016	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(35,712)	+5	(13,445)
ԱՄՆ դոլար	-5	35,712	-5	13,445

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,101,931	12,287	-	2,114,218
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	1,350	-	-	1,350
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,936,585	177,907	-	2,114,492
Վերաապահովագրական ակտիվներ	610,549	-	-	610,549
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	852,793	-	-	852,793
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	2,663,052	-	-	2,663,052
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	64,570	-	-	64,570
Ընդամենը ակտիվներ	8,230,830	190,194	-	8,421,024
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ապահովագրական պարտավորություններ	1,244,652	-	-	1,244,652
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	324,537	872,125	-	1,196,662
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	800,824	-	-	800,824
Այլ պարտավորություններ	204,016	32,312	-	236,328
Ընդամենը պարտավորություններ	2,574,029	904,137	-	3,478,466
Զուտ դիրք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,656,801	(714,243)	-	4,942,558
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,024,202	230,990	-	8,255,192
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	2,720,124	499,885	-	3,220,009
Զուտ դիրք 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,304,078	(268,895)	-	5,035,183

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀՀ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ

երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը: Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

36.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողության հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Ընկերությունը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր»-ի 39 հոդվածի դ կետի i. մասից՝ ՖՀՄՍ 7-ի 39-րդ պարագրաֆի «ա» կետով պահանջվող մարման վերլուծության փոխարեն բացահայտելով տեղեկատվություն ճանաչված ապահովագրական պարտավորություններից առաջացող զուտ դրամական արտահոսքերի գնահատված ժամկետների վերաբերյալ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տես ծանոթագրություն 35-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Գնահատված չզեղչված զուտ դրամական հոսքեր		
		Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Ընդամենը
2017թ. դեկտեմբերի 31				
Ապահովագրական պարտավորություններ	1,244,652	1,244,652	-	1,244,652
Ընդամենը	1,244,652	1,244,652	-	1,244,652
2016թ. դեկտեմբերի 31				
Ապահովագրական պարտավորություններ	835,838	835,838	-	835,838
Ընդամենը	835,838	835,838	-	835,838

36.5 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ ապահովագրական, պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Հաշվետվությունները ներկայացվում են Խորհրդին:

37 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը,

կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և վճարունակության պահանջվող մեծության ու դիսկոլ կշռված ակտիվների մեծության հանրագումարի միջև սահմանային հարաբերակցությունը սահմանվում է 100%:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալը, դիսկոլ կշռված ակտիվները, վճարունակության պահանջվող մեծությունը և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017 (աուդիտ չարված)	2016 (աուդիտ չարված)
Հիմնական կապիտալ	3,596,752	3,719,905
Լրացուցիչ կապիտալ	172,025	42,384
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	3,768,777	3,762,289
Ռիսկոլ կշռված ակտիվներ	976,021	879,196
Վճարունակության պահանջվող մեծություն	1,781,452	1,668,919
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ (Ն1.2 նորմատիվ)	137%	148%

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով: